

Monumentnummer*: 514545

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82943/160

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Apeldoorn Apeldoorn Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Apeldoorn Indische Buurt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Apeldoorn AA 1289

*Omschrijving***

Inleiding

Deze grote vrijstaande VILLA met achtergelegen prieel en schuurtje is gelegen aan de oostzijde van de Paslaan. De villa is in 1914, vermoedelijk naar ontwerp van aannemer Wiepking te Apeldoorn, gebouwd en toont kenmerken van de zogenaamde 'Nieuw Historiserende' stijl met invloeden van de sobere Art Nouveau.

Omschrijving

Het in kruisverband gemetselde bakstenen pand is opgetrokken op een nagenoeg vierkant grondplan en telt twee bouwlagen onder een door leien (Maasdekking) gedekt, afgeplat schilddak. Hieronder bevindt zich een steile grenen kap. De nok en hoekkepers zijn voorzien van een loodbekleding. De gevel wordt afgesloten door een hoofdstel met een bakgoot op klossen achter de uitstekende kroonlijst. Onder de kroonlijst is een tandlijst aangebracht met daaronder een architraaf. De plint van de voorgevel, de lekdorpels van de verschillende vensters en basementen van de pilasters zijn uitgevoerd in hardsteen. De composiet-kapitelen van de pilasters en verschillende details van de voorgevel zijn uitgevoerd in zandsteen. De vensters en openingen in het muurwerk worden afgesloten door gemetselde strekken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL wordt verticaal geleed door vier pilasters, waarvan twee op de hoeken van de gevel zijn aangebracht en twee andere de ingangspartij flankeren. De pilasters rusten op de plint van de gevel, waarboven op de begane grond vier vensters zijn aangebracht, voorzien van schuiframen, met 8-ruits bovenlichten en persiennes. De ingangspartij wordt afgesloten door een hardstenen latei, rustend op twee kleinere gemetselde pilasters met zandstenen composiet-kapitelen. In de portiek bevindt zich aan beide zijden een smal stuk betegeld muurwerk met groen geglazuurde tegels. Hierbinnen is aan de rechterzijde een stichtingssteen aangebracht met de tekst: 'De eerste steen is gelegd door Anna Maria Eerdmans en Titia Trijntje Eerdmans 16/5 1914'. In de door een hardstenen stoep verhoogde portiek bevindt zich in een gedeeltelijk (kalf van deur en zijramen) gesneden kozijn met tandlijsten, een houten paneeldeur met 2-ruits middenpaneel, voorzien van smeedwerk in Art Nouveau motieven en een glas-in-lood bovenlicht. De deur wordt geflankeerd door twee smalle langwerpige panelen met glas-in-lood ramen, voorzien van glas-in-lood bovenlichten. Zowel deze panelen als die van de deur worden aan de bovenkant van het raam afgesloten door een schouderboog.

Op de verdieping bevindt zich boven de ingangspartij een in en uitgezwenkt balkon, voorzien van een balustrade. Hierachter bevindt zich een loggia, getoogd door een gemetselde segmentboog met zandstenen geboortestenen. Hierbinnen is hetzelfde houten kozijn aangebracht als in de portiek, echter zonder glas-in-lood en smeedwerk. Aan het kozijn is een smeedijzeren stang bevestigd voor de vlaggemast. De houten paneeldeur heeft een enkel raam. Horizontaal wordt de verdieping geleed door vier rechthoekige vensters, met schuiframen voorzien van 10-ruits bovenlichten en persiennes. Boven de kroonlijst bevindt zich in het midden van het dakschild een dakkapel met houten in zwenkende wangen die aan de randen zijn voorzien van een kraallijst. Hiertussen zijn twee 12-ruits stolpramen aangebracht met hierboven een afsluitende schouderboog. Op de uiteinden van het afgeplatte schilddak bevinden zich twee gemetselde schoorstenen, voorzien van uitkragingen en afdekplaten.

De hoeken van de zijgevels worden afgesloten door twee pilasters van gelijke vorm als de voorgevel. Alleen de plint van de pilasters is voorzien van een hardstenen plaat.

De bijna identieke LINKER ZIJGEVEL bevat ongeveer in het midden één rechthoekig venster, voorzien van een schuifraam met 8-ruits bovenlicht en persiennes. (In het dakschild is dezelfde dakkapel aangebracht als aan de rechter-zijgevel). Naast de linker-pilaster begint een iets terugspringende rechthoekige serre, welke één bouwlaag telt. Boven het trasraam bevindt zich aan drie zijden een aflopende hardstenen lekdorpel. Hierboven bevindt zich een bewerkt houten kozijn (kalven voorzien van een tandlijst) met twee gekoppelde ramen, voorzien van 8-ruits bovenlichten met geel kathedraalglas. De bovenzijde is op dezelfde manier afgesloten als de eerder genoemde aanbouw en heeft een identieke balustrade.

De ACHTERGEVEL wordt op de eerste bouwlaag hoofdzakelijk gevormd door de achtergevels van de beide aanbouwen. De linker-aanbouw is aan de linkerzijde voorzien van een klein rechthoekig venster met klapraam. In het midden is een groot venster aangebracht met daarin een schuifraam voorzien van een 8-ruits bovenlicht. Aan de rechterzijde van het kozijn bevindt zich een enkel zonneluik. Aan de rechterzijde van deze aanbouw is een gemetselde regenkelder aangebracht die is voorzien van een afdekplaat. Tussen de aanbouwen is op de eerste bouwlaag een paneeldeur binnen een houten kozijn op hardstenen neuten aangebracht, voorafgegaan door een hardstenen stoepje. De deur wordt aan de linkerzijde geflankeerd door een rechthoekig venster, voorzien van een enkel raam. De serre heeft aan de achterzijde een driedelig kozijn, met in het midden een breed raam en 12-ruits bovenlicht, voorzien van geel kathedraalglas. De smallere flankerende ramen hebben een 6-ruits bovenlicht. De linker zijde van de serre bevat eveneens een driedelig kozijn met in het midden een paneeldeur voorzien van een enkel raam. Deze wordt aan beide zijden geflankeerd door enkele ramen met 6-ruits bovenlicht, voorzien van kathedraalglas.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boven de linker-aanbouw en de serre zijn op de verdieping twee grote rechthoekige kozijnen aangebracht met hierin twee gekoppelde stolpdeuren voorzien van enkele ramen, met hierboven twee gekoppelde 6-ruits bovenlichten. Tussen de beide aanbouwen bevindt zich een groot rechthoekig venster met een glas-in-lood raam en glas-in-lood bovenlicht, voorzien van soortgelijke motieven als in het bovenlicht van de voordeur. Op de uiteinden van het afgeplatte schilddak aan de achterzijde bevinden zich twee gemetselde schoorstenen die worden afgesloten door een rollaag.

De RECHTER ZIJGEVEL wordt boven een in koppenverband gemetseld trasraam afgesloten door een halfsteens rollaag. Hierin bevinden zich drie kleine rechthoekige openingen met ijzeren roosters, afgesloten door een gemetselde strek. Direct naast de rechter pilaster is op kelderniveau een groot venster aangebracht, voorzien van een groot betralied raam. Op de begane grond heeft de gevel aan de linkerkant een breed rechthoekig venster, voorzien van een schuifraam met 8-ruits bovenlicht en flankerende persiennes. Aan de rechterzijde bevinden zich drie smallere vensters, voorzien van schuiframen met 6-ruits bovenlicht. Op de verdieping bevinden zich twee vensters naast elkaar, waarvan het grotere linker venster een schuifraam bevat met een 8-ruits matglazen bovenlicht. Het venster aan de rechterzijde is voorzien van een schuifraam met wisseldorpel. Boven het hoofdgestel is in het dakschild een platgedekte houten dakkapel aangebracht met daarin twee 4-ruits stolpramen. Naast de rechter pilaster bevindt zich de iets inspringende zijgevel van een rechthoekige aanbouw die is gemetseld in halfsteens verband. Deze één bouwlaag tellende aanbouw heeft aan de linkerkant een paneeldeur met houten omlijsting, rustend op hardstenen neuten en een hardstenen stoep. Boven het met een tandlijst versierde kalf bevindt zich een 6-ruits bovenlicht. Aan de bovenzijde wordt het muurwerk van de aanbouw afgesloten door een geprofileerde daklijst met daaronder een tandlijst en een smalle architraaf. Aan de bovenzijde van de dakrand is een omlopende houten balustrade aangebracht, met een eenvoudige geprofileerde leuning.

Het sober uitgevoerde INTERIEUR is vrij gaaf bewaard gebleven en omvat onder andere marmeren vloeren in gang en hal. De deur naar de hal en flankerende zijramen hebben geslepen glaspanelen met geometrische motieven. In de hal bevindt zich een houten trap met gesneden balusters. In de linker-voorkamer is een zwart marmeren schouw aangebracht. Op de verdieping bevinden zich enkele gemarmerde schouwen en de oorspronkelijke paneeldeuren (gehout).

De villa is vrij gelegen in een ruime tuin. In de tuin staat een in kruisverband gemetseld bakstenen schuurtje op rechthoekige grondslag onder een met platte Friese pannen gedekt schilddak. Het schuurtje is aan drie zijden gecementeerd en voorzien van 4 vensters met een segmentboog, welke worden afgesloten door een halfsteens rollaag. De vensters bevatten enkele gietijzeren ramen met 3-ruits bovenlicht. In de voorzijde van het schuurtje is een kozijn aangebracht, met bewerkt kalf (tandlijst), op hardstenen neuten en dorpel. Hierin bevindt zich een opgeklampte deur met enkelruits bovenlicht.

Achter in de tuin bevindt zich een van houten kraaldelen opgetrokken prieel. Het prieel is aan de voorzijde open en voorzien van symmetrisch uitgesneden openingen en geometrische motieven. Boven een gesneden daklijst bevindt zich een houten bakgoot op klossen. Inwendig bevindt zich aan de linkerkant nog een bankje.

Waardering

VILLA uit 1914 in Nieuw Historiserende stijl met invloeden van de sobere Art Nouveau met prieel en schuurtje.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een villa in Nieuw Historiserende stijl. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals de tamelijk rijke detaillering van verschillende bouwonderdelen. Karakteristiek zijn onder andere de gesneden kozijnderdelen en de schouderboog-vormige afsluiting binnen paneeldeuren in het in-

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

en exterieur.

- Van stedenbouwkundige waarde door de enigszins teruggelegen situering aan de Paslaan, die herinnert aan de landschappelijke verkaveling van het voormalige landgoed De Pasch aan het eind van de 19de eeuw.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting van de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's in ruim opgezette romantisch aangelegde villawijken.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis